

**Bruselj, 7. februar 2025
(OR. en)**

6047/25

**COMPET 60
MI 74
ENFOCUSTOM 24
CONSOM 20
ENV 64
RC 7**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	6. februar 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 37 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Celovit nabor orodij EU za varno in trajnostno e-trgovanje

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 37 final.

Priloga: COM(2025) 37 final

Bruselj, 5.2.2025
COM(2025) 37 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Celovit nabor orodij EU za varno in trajnostno e-trgovanje

Celovit nabor orodij EU za varno in trajnostno e-trgovanje

E-trgovanje je korenito spremenilo način interakcije med potrošniki in podjetji, tudi malimi in srednjimi (MSP), kar gospodarstvu EU kot celoti prinaša številne koristi. Hkrati je nedavni porast blaga, kupljenega prek spleta in uvoženega v EU neposredno za potrošnike, okrepil izzive, povezane z e-trgovanjem. Ti vključujejo zdravstvena in varnostna tveganja za potrošnike zaradi izdelkov, ki niso skladni s predpisi, tveganje nepopravljive okoljske škode in negativnega ogljičnega odtisa ter negativen vpliv na konkurenčnost podjetij, ki spoštujejo zakone.

EU spodbuja vizijo e-trgovanja, ki krepi trajnostnost, priročnost, varnost in zanesljivost ter je gonilo digitalne preobrazbe v skladu s cilji digitalnega desetletja do leta 2030. E-trgovanje bi moralo zagotavljati zagon za inovativna in odgovorna podjetja ter upoštevati poštene trgovinske prakse in zakonodajo EU.

V tem sporočilu je opisan celovit pristop Komisije k reševanju izzivov, ki jih prinaša uvoz prek e-trgovanja v celotnem življenjskem ciklu izdelkov. Komisija v njem napoveduje svoje prednostne naloge pri izvrševanju ter poziva k okrepljenemu sodelovanju in usklajevanju med vsemi ustreznimi organi. To sodelovanje bi moralo zagotoviti, da so uvoženi izdelki, ki se prek e-trgovanja pošiljajo neposredno potrošnikom, skladni s pravili EU in poštenimi trgovinskimi praksami. Za doseg tega cilja Komisija poziva države članice in njihove pristojne organe, naj prevzamejo proaktivno vlogo pri spremljanju in izvajanju ključnih ukrepov, opisanih v tem sporočilu. Poleg tega Komisija določa ukrepe za povečanje odpornosti in učinkovitosti carinskih organov in organov za nadzor trga, zlasti s hitrejšim izvajanjem reforme carinske unije, saj bi ta odpravila oprostitev dajatev za pošiljke majhne vrednosti in okrepila nadzorne zmogljivosti, pa tudi z morebitno nediskriminatorno pristojbino za obdelavo uvoženega blaga, ki se dostavi neposredno potrošnikom. Komisija tržne in institucionalne deležnike poziva k sodelovanju pri teh prizadevanjih.

1. TRENDI IN IZZIVI PRI UVOZU PREK E-TRGOVANJA

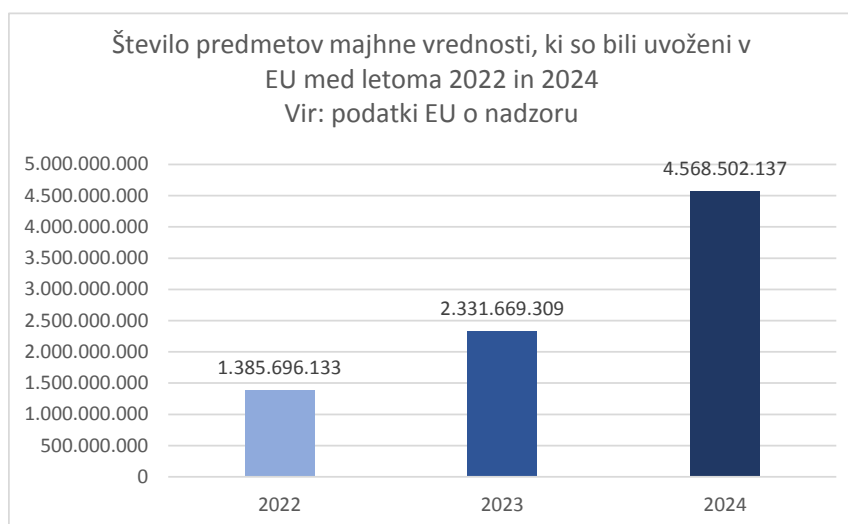
E-trgovanje je za potrošnike postalo neizogiben del spletnih nakupov. 70 % Evropejcev redno kupuje izdelke prek spleta¹, tako prek e-trgovin prodajalcev kot tudi prek spletnih tržnic. 76 % potrošnikov meni, da bosta spletna nakup in prodaja blaga in storitev do leta 2030 med najpomembnejšimi digitalnimi tehnologijami v Evropi².

Zlasti spletne tržnice so v zadnjih letih doživele znatno rast, pri čemer so mednarodni akterji, pa tudi številna evropska podjetja postali vodilni v regiji. Ponudbe na spletnih tržnicah vključujejo široko paleto izdelkov, ki so pogosto toliko bolj privlačni zaradi nizkih cen, ter enostaven postopek nakupa s hitro in poceni dostavo. Spletne tržnice so odprle pot mednarodni trgovini s potrošniškim blagom: potrošnike povezujejo s številnimi prodajalci – od uveljavljenih blagovnih znamk do malih proizvajalcev in zagonskih podjetij v EU in po svetu. Pogosto imajo hibridni poslovni model, tj. delujejo kot posrednice med potrošniki in podjetji, omogočajo pa tudi neposredno prodajo potrošnikom ter podpirajo obsežne proizvodne in distribucijske kanale zunaj EU.

¹ Podatki Eurobarometra za leto 2023, dostopni na povezavi [Statistični podatki o e-trgovanju za posameznike – Razlaga statističnih podatkov](#).

E-trgovanje je področje komercialnih in digitalnih inovacij s prilagojenimi ponudbami in priporočili ter optimizacijami, tržnimi rešitvami in aplikacijami za potrošnike, ki jih omogoča umetna inteligenca.

Obseg blaga, s katerim se trguje elektronsko in ki ga potrošniki neposredno uvažajo v EU, je v zadnjih letih skokovito narasel in naj bi se še naprej hitro povečeval na podlagi sedanje oprostitve dajatev za pošiljke majhne vrednosti (do 150 EUR). Po podatkih EU o nadzoru je bilo leta 2024 v EU uvoženih 4,6 milijarde takih izdelkov majhne vrednosti. To je skoraj dvakrat več kot leta 2023 (2,4 milijarde) in trikrat več kot leta 2022 (1,4 milijarde). To ustreza do 12 milijonom majhnih **predmetov** na dan.

Leta 2024 je 91 % vseh pošilk v Unijo v okviru e-trgovanja, katerih vrednost ni presegala 150 EUR, prihajalo iz Kitajske, njihov obseg pa se je med letoma 2023 in 2024 več kot podvojil, in sicer z 1,9 milijarde na 4,17 milijarde kosov. Ta porast sovпада z izjemno hitro rastjo nekaterih spletnih trgov. Zlasti družbi Temu in SHEIN sta na trgu EU doživeli eksponentno rast, saj se je število njunih uporabnikov v EU v nekaj mesecih leta 2024 povečalo na več kot 75 milijonov. Zaradi razširjenega spletnega oglaševanja, nizkih cen in ultra hitre dostave je ponudba blaga majhne vrednosti prek takih spletnih trgov ustvarila veliko povpraševanje.

Hitro povečanje uvoza, poslanega neposredno potrošnikom, prinaša velike izzive, ki jim je treba nujno nameniti pozornost, zlasti kadar uvoženi izdelki morda niso v skladu s pravom EU. Na primer: približno polovica ponarejenih izdelkov, ki so bili zaseženi na mejah EU in so kršili pravice intelektualne lastnine MSP, je bila kupljena prek spleta².

Vse večja količina nevarnih, ponarejenih ali drugače neskladnih izdelkov povzroča resna varnostna in zdravstvena tveganja za potrošnike, netrajnostno vpliva na okolje in spodbuja nelojalno konkurenco za zakonita podjetja, kar znatno vpliva na konkurenčnost EU v različnih sektorjih. Že samo število izdelkov, ki jih potrošniki neposredno uvažajo v EU, prav tako pomeni netrajnostno breme za organe.

² EUIPO in OECD, 2021, Zloraba elektronskega poslovanja za trgovino s ponarejenim blagom ([EUIPO_OECD_misuse-e-commerce-trade-in-counterfeits_study_en.pdf \(europa.eu\)](#)). Uvoz ponarejenega blaga zajema 5,8 % vsega blaga, ki vstopa v EU, glej poročilo EUROPOL in EUIPO, 2022, Ocena grožnje za kazniva dejanja na področju intelektualne lastnine ([Report. Intellectual property crime threat assessment 2022_2.pdf \(europa.eu\)](#)).

1.1. Varnost in skladnost izdelkov

Nevarni, ponarejeni ali drugače neskladni izdelki vplivajo na vsakdanje življenje ljudi. Potrošniki sami opredeljujejo prisotnost spletnih prodajalcev, nevrednih zaupanja, kot enega največjih spletnih izzivov, ki nanje osebno najbolj vpliva³. Obstajajo resna tveganja za zdravje in varnost potrošnikov, vključno z varnostjo otrok zaradi njihovih posebnih potreb in ranljivosti.

Po podatkih Eurobarometra Evropejci prek spleta večinoma kupujejo oblačila, obutev, modne dodatke ter kozmetične in lepotilne izdelke⁴. Če taki izdelki niso skladni s pravili EU ali veljavnimi nacionalnimi zakonodajami, lahko pride do resnih posledic za zdravje, npr. zaradi škodljivih snovi v igračah ali kozmetičnih izdelkih, ravni kemikalij v oblačilih ali pohištvu ali ponarejenih zdravil, prepovedanih (sintetičnih) drog in novih psihoaktivnih snovi ter steroidov za povečanje mišične mase in izdelkov za izboljšanje spolne funkcije.

Obstajajo tudi neposredne grožnje za varnost, saj storilci kaznivih dejanj izkoriščajo velike količine blaga, uvoženega prek e-trgovanja, za distribucijo nedovoljenega blaga, kot so prepovedane (sintetične) droge in predhodne sestavine zanje, eksplozivi, strelno orožje ali tridimenzionalno natisnjeno orožje in njegovi deli. Pogosto jih distribuirajo prek majhnih paketov, ki se prodajajo na sivem in temnem spletu, včasih pa tudi prek odprtih spletnih tržnic. Boj proti e-trgovanju kot distribucijskemu kanalu za storilce kaznivih dejanj je pomemben za učinkovito ukrepanje proti spreminjajočim se varnostnim grožnjam.

1.2. Vidiki trajnosti

Porast prek e-trgovanja uvoženih izdelkov, ki se pošiljajo neposredno potrošnikom, ima tudi zelo resne škodljive učinke na podnebje in okolje. Izjemno nizke maloprodajne cene nekaterih izdelkov, ki se prodajajo prek spleta, ne odražajo širših okoljskih stroškov, povezanih s proizvodnjo, neposrednim pošiljanjem in celotnim življenjskim ciklom izdelkov.

Okoljski stroški vključujejo tudi večje onesnaževanje in vpliv na podnebje zaradi uporabe nekaterih materialov ali energije iz fosilnih goriv pri proizvodnji blaga. Poleg tega je to blago pogosto nizke kakovosti, kar pomeni, da ni energijsko učinkovito, ne traja dlje in ga ni mogoče enostavno popraviti.

Ti izdelki se pogosto pošiljajo potrošnikom kot posamezne pošiljke. Ogljični odtis te prakse je precejšen. Še povečujejo pa ga kratka življenjska doba izdelkov, poslovne prakse, kot je hitra moda, morebitna vračila izdelkov in uničenje velikih količin vrnjenih ali neprodanih izdelkov.

Neskladni izdelki ob koncu svoje kratke življenjske dobe in njihova embalaža povzročajo težave pri ravnanju z odpadki. Najverjetneje pristojbine za kritje stroškov obdelave odpadkov niso bile plačane, teh izdelkov pa pogosto ni mogoče reciklirati zaradi materialov, iz katerih so izdelani.

1.3. Nelojalna konkurenca in izguba konkurenčnosti

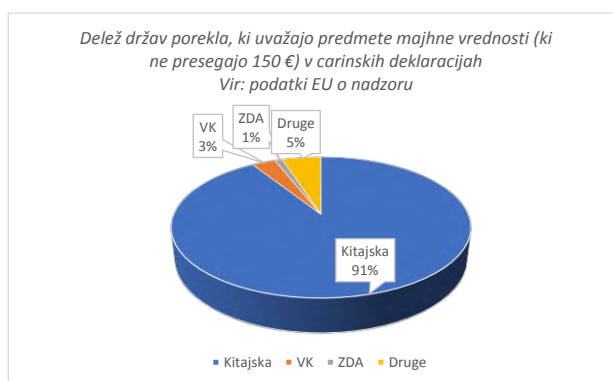
Rast prek e-trgovanja uvoženih izdelkov, ki se pošiljajo neposredno potrošnikom, je prav tako povečala konkurenco, tudi med prodajalci iz EU in tretjih držav, katerih

³ 27 % anketiranih potrošnikov je navedlo, da „spletni prodajalci, nevredni zaupanja,“ nanje osebno najbolj vplivajo, kar je na četrtem mestu na seznamu izzivov, pred njim pa so zloraba osebnih podatkov, dezinformacije na spletu in nezadostna zaščita mladoletnikov ([Digitalno desetletje – julij 2024 – raziskava Eurobarometer](#)).

⁴ 44 % spletnih nakupovalcev je kupilo ali naročilo oblačila, obutev in modne dodatke, 18 % pa jih je kupilo „kozmetične in lepotilne izdelke“ ([Statistični podatki o e-trgovanju za posameznike – Razlaga statističnih podatkov](#)).

ponudba je namenjena potrošnikom v EU. Ta konkurenca pa lahko postane nepravilna in ovira enake konkurenčne pogoje za zakonita podjetja. Če nekateri prodajalci ne izpolnjujejo zahtev EU glede varnosti izdelkov in varstva potrošnikov, se izognejo stroškom zagotavljanja potrebne kakovosti in varnosti materialov ter ustreznega vodenja evidenc in poročanja. To velja tudi za podjetja, ki ne izpolnjujejo okoljskih standardov EU ali se izogibajo plačilu prispevkov za ravnanje z odpadki. Prodajalci, ki te zahteve izpolnjujejo, pa utrpijo te stroške na podlagi celovitega pravnega okolja in so v ekonomsko slabšem položaju v primerjavi s trgovci, ki ne upoštevajo pravil.

Poleg tega **imajo podjetja, ki spoštujejo predpise, neposredne izgube.** Kadar je MSP na primer žrtev ponarejanja ali piratstva, ima 34 % manj možnosti za preživetje kot MSP, ki se ni srečalo s kršitvijo pravic intelektualne lastnine⁵. To se kopiči v velike izgube za različne industrijske panoge: oblačilna industrija izgubi skoraj 12 milijard EUR letne prodaje (5,2 % prometa), kozmetična industrija 3 milijarde EUR (4,8 % prodaje) in industrija igrač 1 milijardo EUR (8,7 % prodaje)⁶.

Poleg tega so **prodajalci blaga iz tretjih držav upravičeni do oprostitve carinskih dajatev⁷, kadar se blago v vrednosti do 150 EUR (tj. blago majhne vrednosti) pošlje neposredno potrošnikom v EU.** Oblačila so zgovoren primer te neskladnosti, saj nad to prijavljeno vrednostjo zanje velja uvozna dajatev v višini 12 % njihove vrednosti. Tako blago se množično kupuje na hitro rastočih tržnicah, kot so AliExpress, Temu in SHEIN, na voljo pa je tudi na drugih tržnicah in prek e-trgovin neposrednih prodajalcev.

1.4. EU ima celovit pravni okvir

EU ima celovit korpus pravil, ki urejajo celoten življenjski cikel izdelka, uvoženega v EU, in določajo odgovornosti udeleženih akterjev. Nedavno je bilo posodobljenih več zakonodajnih aktov, o drugih spremembah, zlasti v zvezi s carino in varstvom okolja, pa trenutno potekajo pogajanja.

Prodajalci izdelkov iz tretjih držav, ki svoje izdelke pošiljajo neposredno potrošnikom v EU, so na splošno odgovorni za zagotavljanje zakonitosti izdelkov, ki jih tržijo v EU. Ti morajo biti na primer skladni s predpisi o varnosti izdelkov, pravili o varstvu potrošnikov in vsemi drugimi obveznostmi, ki temeljijo na zakonodaji EU ali nacionalni zakonodaji. Za večino

⁵ OECD in EUIPO, 2023, Tveganja nezakonite trgovine s ponarejenim blagom za mala in srednja podjetja, Nezakonita trgovina (*Risks of Illicit Trade in Counterfeits to Small and Medium-Sized Firms, Illicit Trade*), OECD Publishing, Pariz, <https://doi.org/10.1787/fa6d5089-en>.

⁶ EUIPO, Gospodarski učinek ponarejanja v oblačilnem in kozmetičnem sektorju ter sektorju igrač v EU (*Economic impact of counterfeiting in the clothing, cosmetics, and toy sectors in the EU - EUIPO*) ([europa.eu](https://euiipo.europa.eu)).

⁷ Člen 23 Uredbe (ES) št. 1186/2009 določa prag 150 EUR za carine. Komisija je predlagala revizijo teh pravil – glej str. 6 spodaj in [carinsko reformo EU – Evropska komisija](#).

potrošniških izdelkov morajo imeti prodajalci tudi odgovornega gospodarskega subjekta v EU, kar olajša izvrševanje zakonodaje EU⁸.

Vsi prodajalci morajo izpolnjevati tudi zahteve glede razširjene odgovornosti proizvajalca, tako da finančno prispevajo k ravnanju s svojimi izdelki, ko ti postanejo odpadki. To vključuje električno in elektronsko opremo, baterije in embalažo. S sprejetjem spremenjene okvirne direktive o odpadkih⁹ bi bilo treba te zahteve razširiti na tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke.

Spletne tržnice, ne glede na to, ali imajo sedež v EU ali ne, so odgovorne, če ne izpolnjujejo svojih odgovornosti kot posrednice pri prodaji blaga, zlasti na podlagi akta o digitalnih storitvah¹⁰ in drugih aktov, npr. uredbe o splošni varnosti proizvodov¹¹, kar zadeva nevarne izdelke, direktive o okoljsko primerni zasnovi¹², uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami^{13,14}, uredbe o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi¹⁵, uredbe o nadzoru trga¹⁶, ali ne izpolnjujejo pravil EU o varstvu potrošnikov, kadar so njihova ciljna skupina potrošniki EU. Največje platforme, ki so na podlagi akta o digitalnih trgih imenovane „vratarji“¹⁷, morajo upoštevati tudi vrsto obveznosti in prepovedi za svoje ravnanje na trgu¹⁸.

Pod določenimi pogoji so lahko spletne tržnice odgovorne tudi za prodajo neskladnih ali nevarnih izdelkov. Vendar so pod določenimi pogoji izvzete iz odgovornosti za nezakonito ravnanje prodajalcev, in sicer če ne vedo za nezakonitost vsebine, ki jo gostijo, ali če takoj, ko za to izvejo, hitro ukrepajo in izdelek odstranijo. V vsakem primeru se pogojno izvzetje iz odgovornosti uporablja le, kadar spletna tržnica posreduje pri prodaji izdelka, kar pa na primer ne velja, kadar prodajalec deluje pod nadzorom ali pristojnostjo spletne tržnice. Spletne tržnice so lahko odgovorne tudi za kršitve prava o varstvu potrošnikov, kadar ponudbe prodajalcev predstavijo tako, da je potrošnik zaveden, da izdelek ponuja sama spletna tržnica.

2. EU JE DOBRO OPREMLJENA ZA REŠEVANJE TEGA IZZIVA, VENDAR POTREBUJE CELOSTEN IN DOBRO USKLAJEN PRISTOP

Evropa je v dobrem položaju, da se spopade z izzivi, ki jih prinašajo prek e-trgovanja uvoženi izdelki, poslani neposredno potrošnikom. Storit pa je treba več, da se zagotovi pravilna uporaba pravil EU ter da je sistem izvrševanja učinkovit in odporen in da ni preobremenjen zaradi količin blaga majhne vrednosti, ki se prodaja prek spleta in preplavlja trg.

⁸ Komisija bo kmalu objavila poročilo, v katerem bo proučila izvajanje zahteve po odgovornem gospodarskem subjektu v EU za nekatere izdelke v skladu s členom 4 Uredbe (EU) 2019/1020.

⁹ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih (COM(2023) 420 final).

¹⁰ Več podrobnosti o obveznostih spletnih tržnic je na voljo v oddelku 2.3.1.

¹¹ Uredba (EU) 2023/988 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o splošni varnosti proizvodov.

¹² Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo.

¹³ Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU.

¹⁴ Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES.

¹⁵ Uredba (EU) 2024/2865 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi.

¹⁶ Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011.

¹⁷ [Na podlagi akta o digitalnih trgih imenovani vratarji.](#)

¹⁸ Podrobnosti na voljo v oddelku 2.3.4.

Komisija s tem sporočilom predlaga **celosten pristop za obravnavanje tveganj in izkrivljanj, ki jih povzroča velik obseg uvoza takih izdelkov**. Ta pristop mora biti celovit in vključevati **dobro usklajen niz ukrepov, ki združuje zlasti evropske institucije, države članice in vse pristojne nacionalne organe**.

Komisija najprej predlaga vrsto strukturnih sprememb regulativnega okvira s posebnim poudarkom na carinski reformi in ukrepih za varstvo okolja. Komisija s pozivom sozakonodajalcema, naj podpreta nujno sprejetje predloga za carinsko reformo, sproža razmislek o tem, kako dodatno okrepiti predlagane ukrepe z okrepljeno podporo carinskim organom, npr. z novo nediskriminatorno pristojbino za obdelavo blaga, uvoženega v EU za neposredno dostavo potrošnikom. **(Oddelek 2.1.1)** Komisija bo v zvezi z **varstvom okolja** podprla izvajanje uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in učinkovito uporabo obstoječih pravil o razširjeni odgovornosti proizvajalca. Komisija sozakonodajalca poziva, naj sprejmeta ciljno usmerjeno revizijo okvirne direktive o odpadkih, in bo predlagala nadaljnjo zakonodajo, tudi na podlagi akta o krožnem gospodarstvu. **(Oddelek 2.1.2)**

Komisija nato poudarja **velik pomen usklajenih izvršilnih ukrepov** proti porastu nevarnih, ponarejenih ali drugače neskladnih izdelkov, ki se prodajajo na spletu in uvažajo v EU. Pri tem je treba v celoti izkoristiti ambiciozen regulativni okvir EU, ukrepi pa morajo biti dobro usklajeni med carinskimi organi, organi za nadzor trga in drugimi pristojnimi nacionalnimi organi. Komisija predlaga **posebne ukrepe, da bi zagotovila učinkovito sodelovanje in ciljno usmerjene ukrepe**. **(Oddelek 2.2)**

Poleg tega ima Evropa najtrdnjše regulativni okvir na svetu za **način, na katerega so izdelki predstavljeni potrošnikom na spletu, in določitev jasnih odgovornosti za spletne tržnice**. Kot je poudarjeno v političnih usmeritvah predsednice¹⁹, so pospešitev, skladnost in poenostavitev ključnega pomena, tudi za ustvarjanje enakih konkurenčnih pogojev za manjša podjetja in ohranjanje sorazmernega regulativnega bremena. **Komisija se bo osredotočila na zanesljivo izvrševanje in dopolnjevanje digitalnih pravil**, kar bodo podpirali dobro usklajeni ukrepi vseh pristojnih organov. **(Oddelek 2.3)**

Poleg tega so **lahko digitalna orodja ključni dejavniki**, ki omogočajo doseganje ciljev tega sporočila. Komisija napoveduje ukrepe za podporo sodobnemu in odpornemu naboru orodij za nadzor, zlasti z uporabo **digitalnega potnega lista za izdelke, orodij umetne inteligence za odkrivanje nezakonitega blaga in skupnih podatkovnih zbirk**. **(Oddelek 2.4)**

Nenazadnje so **ozaveščanje in prizadevanja na področju izobraževanja** bistvena za opolnomočenje in zaščito potrošnikov, tudi mladoletnih, ter pomoč zakonitim podjetjem pri ponudbi skladnih izdelkov v EU. **(Oddelek 2.5)**

Te ukrepe mora spremljati **dialog z mednarodnimi partnerji** in tretjimi državami, iz katerih izvirajo uvoženi izdelki. Poleg tega bo Komisija še naprej **spremljala trgovinske prakse** tretjih držav in bo pozorna na nepošteno trgovinske prakse. **(Oddelek 2.6)**

2.1. Strukturne reforme za omejitev uvoza neskladnih izdelkov in zaščito okolja

2.1.1. Sveženj carinske reforme

Skokovit porast prek e-trgovanja uvoženih izdelkov, poslanih neposredno potrošnikom v EU, ki za carinske namene postanejo uvozniki, ni spremljala večja zmogljivost za obdelavo pošilk na meji. Leta 2024 so bili organi v samo šestih državah članicah²⁰ odgovorni za nadzor 89 % neposredno uvoženega blaga, prodanega prek spleta. Carinski organi so sicer prva obrambna linija na meji pred uvozom neskladnih in potencialno nevarnih izdelkov, vendar jih

¹⁹ https://commission.europa.eu/about/commission-2024-2029_sl.

²⁰ Nizozemska, Belgija, Francija, Madžarska, Italija in Nemčija. Vir: podatki EU o nadzoru.

obremenjuje izredno velika količina uvoza prek e-trgovanja, ki že zajema več kot 97 % vseh uvoznih carinskih deklaracij²¹. Jasno postaja, da sedanji carinski postopki in orodja ne ustrezajo več svojemu namenu in da razpoložljivi viri ne zadostujejo za učinkovito obravnavo velike količine pošilk, ustvarjenih s tokovi izdelkov, kupljenih prek e-trgovanja.

Komisija je maja 2023 predlagala ambiciozen sveženj carinske reforme²², ki vključuje (i) nov carinski zakonik Unije, (ii) predlog²³ za odpravo oprostitve plačila uvozne dajatve za izdelke v vrednosti do 150 EUR in uvedbo poenostavljene tarifne obravnave za pošiljke majhne vrednosti ter (iii) predlog o DDV²⁴ za razširitev področja uporabe uvozne ureditve „vse na enem mestu“ (uvozna ureditev VEM) na vse blago, ne glede na njegovo vrednost.

Cilj predlogov je strukturno izboljšati zmogljivosti carinskih organov EU za nadzor in kontrolo toka blaga, ki vstopa v carinsko unijo in izstopa iz nje, začnši z izdelki, ki se prodajajo prek spleta in pošiljajo neposredno potrošnikom. Nacionalne carinske organe bi podpiral nov **carinski organ EU (EUCA)**, ki bi upravljal **vozlišče Evropske unije za carinske podatke**.

To vozlišče bi gospodarskim subjektom zagotovilo elektronsko okolje EU za poročanje carinskim organom in bi vključevalo podatke drugih organov. To bi omogočilo obvladovanje tveganja na ravni EU. EUCA bi lahko na podlagi teh informacij pregledal blago, prepoznal morebitna tveganja še pred natovarjanjem blaga za prevoz ali njegovim fizičnim prihodom v EU ter državam članicam dajal priporočila glede nadzora. To bo carinskim organom omogočilo popoln pregled nad dobavnimi verigami ter predvidevanje nadzora uvoza in izvoza. Izvrševanje skladnosti z zahtevami za izdelke bo zato bolj ciljno usmerjeno in učinkovito. Vozlišče EU za carinske podatke bo z izmenjavo podatkov omogočilo okrepljeno sodelovanje z drugimi organi in tako olajšalo usklajene kontrole.

Predlogi usklajujejo pravila o DDV in carinska pravila ter bi določali, da spletne tržnice in prodajalci, registrirani v uvozni ureditvi VEM, postanejo „domnevni uvozniki“ ter pobirajo ustrezne dajatve in DDV, zagotavljajo, da blago, ki vstopa na carinsko območje, izpolnjuje druge zahteve EU, in carinskim organom zagotovijo podatke ob prodaji pred prihodom blaga na mejo EU. Leta 2024 so imetniki uvozne ureditve VEM zajemali 92 % uvoza blaga v vrednosti do 150 EUR. Poleg tega bi imetniki uvozne ureditve VEM o svoji prodaji v EU poročali vozlišču EU za carinske podatke, nadzorovala pa bi jih njihova država članica registracije (in ne 27 potencialnih namembnih držav članic), tako za namene DDV kot tudi namene carine.

Komisija sozakonodajalca poziva, naj hitro sprejmeta predlog o carinski reformi, in je pripravljena s sozakonodajalcema sodelovati, da bi proučili **nadaljnje ukrepe za boljše obravnavanje velike količine majhnih pošilk in podporo carinskim organom**.

Komisija je pripravljena s sozakonodajalcema proučiti možnost uvedbe nediskriminatorne pristojbine za obdelavo prek e-trgovanja uvoženih izdelkov, ki se pošiljajo neposredno potrošnikom v EU, **da bi obravnavali vse večje stroške nadzora nad skladnostjo takih pošilk s pravili EU**. Takšna pristojbina za obdelavo bi morala omogočiti upoštevanje pomembnega zunanjega učinka tega novega poslovnega modela, tj. potrebo po

²¹ Vir: podatki EU o nadzoru.

²² Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije in carinskem organu Evropske unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 (COM(2023) 258 final).

²³ Predlog uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EGS) št. 2658/87 v zvezi z uvedbo poenostavljene tarifne obravnave za prodajo blaga na daljavo in Uredbe (ES) št. 1186/2009 v zvezi z odpravo praga za oprostitvev plačila carinske dajatve.

²⁴ Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2006/112/ES glede pravil o DDV za davčne zavezance, ki omogočajo prodajo uvoženega blaga na daljavo.

drugačnem, okrepljenem pristopu k zagotavljanju skladnosti ogromnih količin posameznih paketov, ki ga morajo internalizirati trgovci na drobno in posredniki, ki imajo od tega koristi. Zato bi moral takšno pristojbino plačati uvoznik, tj. spletni trgovec na drobno ali posrednik, in ne potrošniki na kraju dostave uvoženega paketa.

Poleg tega bi bilo treba upoštevati **nauke, pridobljene iz tveganj**, opredeljenih na prednostnem kontrolnem območju²⁵, in proučiti bi bilo treba, ali bi EUCA lahko podpiral bolj učinkovite carinske kontrole v skladu s svojim poslanstvom v smislu operativne podpore carinskim organom držav članic. V ta namen bo moral biti EUCA ustrezno opremljen v smislu operativne zmogljivosti za obravnavanje potreb e-trgovanja, da se poveča skladnost blaga, uvoženega prek e-trgovanja.

Glede na izjemno povečanje obsega v kratkem obdobju, ki še naprej narašča brez znakov usihanja, je Komisija pripravljena sodelovati s sozakonodajalcema, da bi carinsko reformo predstavili že na leto 2026, vključno s pripravami na ustanovitev EUCA in vozlišča EU za carinske podatke, pri čemer bi ustrezno upoštevali finančne omejitve sedanjega večletnega finančnega okvira.

2.1.2. Jasna pravila in odgovorne prakse za varstvo okolja

Poleg tega mora EU okrepiti svoja prizadevanja za zmanjšanje vpliva uvoza izdelkov majhne vrednosti, ki se pošiljajo neposredno potrošnikom, na podnebje in okolje.

Zahteve EU glede okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami proizvajalce spodbujajo k inovacijam in zagotavljanju učinkovitejših izdelkov, potrošnikom omogočajo ozaveščeno izbiro ter prispevajo k zmanjšanju skupne porabe energije in emisij. Vsakoletne izgube zaradi neskladnosti se ocenjujejo na več kot 10 milijard EUR v obliki izgubljenih prednosti²⁶.

Ambicioznejše zahteve glede trajnostnosti izdelkov, danih na trg EU, bodo uvedene na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke²⁷. Prvi delovni načrt na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je načrtovan za april 2025 in bo določil prednostne skupine izdelkov za sprejetje zahtev glede trajnostnosti, vključno z vidiki, povezanimi s trajnostnimi možnostmi prevoza pri dostavi in vračilu izdelkov. Julija 2025 bodo sledila pravila o uničenju neprodanih potrošniških izdelkov, vključno s prepovedjo uničenja neprodanih oblačil in obutve. Oblačila bodo sestavljala prvo skupino izdelkov, ki bo obravnavana v delegiranem aktu.

Zahteve glede razširjene odgovornosti proizvajalca so vključene v uredbo o embalaži in odpadni embalaži²⁸, uredbo o baterijah in odpadnih baterijah²⁹, direktivo o odpadni električni in elektronski opreми³⁰ ter uredbo o fluoriranih toplogrednih plinih³¹. **Komisija**

²⁵ Glej oddelek 2.2.1.

²⁶ Glej npr. Evropsko računsko sodišče 2020/1, Posebno poročilo o [ukrepih EU v zvezi z okoljsko primerno zasnovo in označevanjem energijske učinkovitosti: pomemben prispevek k večji energijski učinkovitosti zmanjšujejo velike zamude in neskladnost](#).

²⁷ Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES.

²⁸ Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o embalaži in odpadni embalaži.

²⁹ Uredba (EU) 2023/1542 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2023 o baterijah in odpadnih baterijah.

³⁰ Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opreми (OEEO) (prenovitev).

³¹ Uredba (EU) 2024/573 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o fluoriranih toplogrednih plinih, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 517/2014.

sozakonodajalca poziva, naj hitro sprejmeta ciljno usmerjeno revizijo okvirne direktive o odpadkih, ki uvaja zlasti zahteve glede razširjene odgovornosti proizvajalca za oblačila in obutev.

Ciljno usmerjena revizija okvirne direktive o odpadkih bo skupaj s prihodnjim delegiranim aktom na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke o trajnostnih merilih za tekstilne izdelke določila potrebne elemente za ekološko modulacijo finančnih prispevkov tistih, ki dajejo tekstilne izdelke na trg, pri shemah razširjene odgovornosti proizvajalca: višja kot je trajnost, nižje bodo pristojbine. Za akterje na področju e-trgovanja iz držav zunaj in znotraj EU bi veljala ista pravila z enakimi konkurenčnimi pogoji in enakimi spodbudami za dajanje bolj trajnostnih izdelkov na trg EU.

Komisija namerava predlagati akt o krožnem gospodarstvu in bo glede tega proučila možnosti za nadaljnji razvoj rešitev razširjene odgovornosti proizvajalca, vključno s točko „vse na enem mestu“ za registracijo proizvajalcev, nadaljnjo harmonizacijo pravil EU in razširitvijo shem razširjene odgovornosti proizvajalca na druge kategorije izdelkov. Pri pripravi predloga akta o krožnem gospodarstvu bo Komisija posebno pozornost namenila ukrepom za učinkovito izvrševanje na terenu.

Zahteve, ki veljajo za izdelke, embalažo in ravnanje z odpadki, bi bilo treba učinkovito izvajati tudi, kadar je blago dano na trg v okviru e-trgovanja. V ta namen je po vsej EU potrebna **močna mreža izvršilnih organov na področju okolja**, vključno z inšpektorji in policijo. Okrepiti bi bilo treba prizadevanja za izvrševanje in sodelovanje med evropskimi izvršilnimi organi.

Komisija bo proučila načine za učinkovito uporabo prepovedi uničenja nekaterih potrošniških izdelkov in s tem povezanih obveznosti glede preglednosti pri e-trgovanju, tudi s strani platform tretjih držav. Prav tako bo podpirala države članice in gospodarske subjekte pri zagotavljanju, da se ponarejeno blago odstrani le v skrajnem primeru in da je glavni poudarek na njegovi pripravi za ponovno uporabo ali recikliranje³².

Komisija:

- Poziva sozakonodajalca, naj hitro sprejmeta predlog o carinski reformi, in je pripravljena sodelovati s sozakonodajalcema, da bi proučili nadaljnje ukrepe za pomoč pri obravnavanju stroškov nadzora nad velikimi količinami majhnih pošilk, zlasti z novo nediskriminatorno pristojbino za obdelavo izdelkov, kupljenih prek e-trgovanja.
- Načrtuje sprejetje prvega akcijskega načrta na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke do aprila 2025.
- Poziva sozakonodajalca, naj hitro sprejmeta ciljno usmerjeno spremembo okvirne direktive o odpadkih. Komisija bo tesno sodelovala z državami članicami za učinkovitejše izvrševanje te direktive, direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, direktive o odpadni električni in elektronski opremi, uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, uredbe o embalaži in odpadni embalaži ter uredbe o baterijah in odpadnih baterijah v razmerju do trgovcev na drobno iz tretjih držav, ki so dejavni na področju e-trgovanja.
- Načrtuje predlog akta o krožnem gospodarstvu, v katerem bo proučila možnosti nadaljnjega razvoja razširjene odgovornosti proizvajalca in načine za njegovo okrepljeno izvrševanje.

³² Priporočilo Komisije (EU) 2024/915 z dne 19. marca 2024 o ukrepih za boj proti ponarejanju in okrepitev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine.

2.2. Ciljno usmerjeni ukrepi: okrepljen usklajen nadzor nad uvoženim blagom

Komisija bo kot nujno prednostno nalogo podprla vrsto ciljno usmerjenih ukrepov, ki izkoriščajo zmogljivosti več organov za usklajeno izvrševanje vseh ustreznih pravil EU, kar bo privedlo do takojšnjih rezultatov ter nadaljnjega zbiranja dokazov in stalnih prizadevanj za zagotovitev dolgoročne skladnosti.

2.2.1. Prednostno carinsko kontrolno območje za kratkoročne rezultate in usklajene izvršilne ukrepe

Komisija bo usklajevala carinske kontrole v okviru prednostnega kontrolnega območja³³, osredotočene na izdelke iz tretjih držav z znatnimi tveganji za varnost in neskladnost, ki so kupljeni na spletnih tržnicah in poslani neposredno potrošnikom v EU³⁴.

V okviru tega časovno omejenega ukrepa bodo carinski organi v sodelovanju z organi za nadzor trga in drugimi pristojnimi organi okrepili nadzor uvoza teh izdelkov, da bi ocenili njihovo varnost in skladnost z zakonodajo o notranjem trgu, odkrili morebitno trgovino z nedovoljenim in nevarnim blagom ter si izmenjevali informacije o neskladnosti.

Takojšnji namen ukrepa je odpraviti neskladnost in zagotoviti, da se ti nevarni in neskladni izdelki ne dajejo na trg, ter hudodelske združbe odvračati od uporabe e-trgovine kot poti za nedovoljeno trgovino. Z ukrepom naj bi zbrali dodatne dokaze o neskladnih izdelkih in vključenih gospodarskih subjektih. Ukrepi bi moral nemudoma privedi do rezultatov pri odpravljanju neskladnosti in zagotavljanju, da se ti nevarni in neskladni izdelki ne dajejo na trg.

Zavezanost in usklajevanje med organi bosta ključna za uspeh prednostnega kontrolnega območja. Carinski organi bodo prednostno obravnavali zadevne pošiljke in začasno prepovedali njihovo sprostitev v uvoz. Organi za nadzor trga kot strokovnjaki na svojih področjih izdelkov, po potrebi skupaj z drugimi specializiranimi organi, določijo, ali so pregledani izdelki skladni z vso ustrežno zakonodajo. Vsa obstoječa orodja in sisteme bo treba usklajeno uporabljati za izbiro pošiljk, obdelavo primerov, ugotavljanje neskladnosti in izvajanje naknadnih ocen³⁵. Glede na analizo tveganj, ki izhajajo iz teh ugotovitev, se bodo v prihodnje po potrebi stalno krepile kontrole **nekaterih gospodarskih subjektov, blaga ali trgovinskih tokov**. Višja kot je stopnja neskladnosti, večja bi morala biti stopnja previdnosti v naslednjih fazah, da bi okrepili izvrševanje in odvračanje ter tako prispevali k enakim konkurenčnim pogojem za podjetja, ki imajo stroške zaradi izpolnjevanja obveznosti.

Kadar gospodarski subjekt ni sprejel ustreznih in sorazmernih popravilnih ukrepov za odpravo neskladnosti in je videti, da gre za sistematično neskladnost, so organi za nadzor trga pozvani, naj uporabijo razpoložljiva popravna sredstva v skladu z uredbo o nadzoru trga, vključno z umikom in odpoklicem izdelkov, prepovedjo njihove dostopnosti na trgu ter naložitvijo kazni, ki odražajo tudi sistematično naravo neskladnosti³⁶.

³³ Kakor določa člen 46(3) carinskega zakonika Unije.

³⁴ Natančen seznam izdelkov bo določen v dogovoru z državami članicami.

³⁵ Npr. carinski sistem za obvladovanje tveganja (CRMS2), sistem nadzora uvoza (ICS2), sistem EU Safety Gate, informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga (ICSMS), računalniško podprt sistem iz člena 133(4) Uredbe (EU) 2017/625 (TRACES) ter sistem hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF).

³⁶ Glej člene 16, 19 in 41 Uredbe (EU) 2019/2020 o nadzoru trga.

Ta ukrep prednostnega kontrolnega območja bi podprla skupina carinskih strokovnjakov³⁷ v tesnem sodelovanju s pristojnimi organi za nadzor trga in novo skupino strokovnjakov v okviru carinskega zavezništva EU za meje (EUCABET).

Obenem se bo nadaljevalo izvajanje ukrepov, npr. v okviru Evropskega urada za boj proti goljufijam, za preprečevanje vzorcev goljufij pri e-trgovanju, kot je zloraba pravil v zvezi z uporabo uvozne ureditve VEM.

Srednjeročno bi bilo treba dejstva in dokaze, zbrane v okviru prednostnega kontrolnega območja, deliti s širšim krogom organov ter podpirati usklajene izvršilne ukrepe med carinskimi organi, organi za nadzor trga, organi za varstvo okolja in potrošnikov ter organi za digitalne storitve. Prednostno kontrolno območje bi lahko zlasti podprlo izvrševanje akta o digitalnih storitvah in ukrepov mreže za varnost potrošnikov.

Ugotovitve s prednostnega kontrolnega območja bi morale biti podlaga tudi za tretji večletni delovni program instrumenta za opremo za carinske kontrole³⁸, ki naj bi bil sprejet leta 2025, vključno z namenskim razpisom za e-trgovanje s proračunom v višini 100 milijonov EUR³⁹.

Komisija poziva vse države članice, naj sodelujejo pri prednostnem kontrolnem območju, ter bo objavila javno poročilo o pridobljenih izkušnjah in ugotovitvah.

2.2.2. Skupni izvršilni ukrepi na področju varnosti izdelkov, boja proti ponarejanju in krepitve varnosti

Uredba o nadzoru trga in uredba o splošni varnosti proizvodov organom za nadzor trga v državah članicah zagotavljata potrebna izvršilna pooblastila, tudi glede izdelkov, ki se prodajajo prek spleta. Lahko na primer izdajo naročila za odstranitev nevarnih ali neskladnih izdelkov iz spletnih trgovin in spletnih tržnic. Države članice preiskane izdelke in z njimi povezane ukrepe sporočijo prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga (ICSMS), ukrepe, ki so jih sprejele v zvezi z nevarnimi izdelki, pa prek sistema EU Safety Gate⁴⁰, tj. sistema hitrega obveščanja o nevarnih neživilskih proizvodih, ki ga upravlja Komisija.

Komisija bo na podlagi prvih izkušenj s prednostnim kontrolnim območjem začela posebno **usklajeno dejavnost na področju varnosti izdelkov**, ki bo odprta za vse države članice, da bi izboljšala **strukturno sodelovanje med carinskimi organi in organi za nadzor trga** v zvezi z izdelki ali kategorijami izdelkov, ki se prodajajo prek spleta, skupaj ocenila tveganja in opredelila ustrezne popravne ukrepe. Poleg tega bo leta 2025 v okviru mreže za varnost potrošnikov predlagala tudi izvajanje **skupnih dejavnosti preizkušanja izdelkov** skupaj s to mrežo, kar bi organom za nadzor trga omogočilo tudi vzorčenje spletno ponujenih izdelkov na podlagi skrivne identitete. **Komisija poziva države članice, naj zagotovijo dejavno sodelovanje pri teh dejavnostih.**

³⁷ Oddelek za kontrole in obvladovanje tveganja v okviru skupine carinskih strokovnjakov, ki ga sestavljajo strokovnjaki iz držav članic za obvladovanje tveganja, se sestaja skupaj z organi za nadzor trga.

³⁸ Komisija je že dodelila več kot 550 milijonov EUR v okviru prvih dveh večletnih delovnih programov (2021–2022 oziroma 2023–2024) za mejne prehode in carinske laboratorije. Ker je v sedanjem večletnem finančnem okviru še vedno na voljo več kot 440 milijonov EUR, bo program še naprej podpiral in prednostno obravnaval e-trgovanje. Za nadaljnjo krepitev takega nadzora bosta poudarjena tudi interoperabilnost (izmenjava informacij) in souporaba opreme z drugimi organi (zlasti organi za nadzor trga).

³⁹ Sredstva so namenjena financiranju nadzora nad e-trgovanjem, ki ga izvajajo carinski organi EU, vendar je upravičena tudi oprema, ki jo skupaj uporabljajo carinski organi in organi za nadzor trga ali zdravstveni organi.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>.

Mreža za varnost potrošnikov bo v drugem četrtletju leta 2025 izvedla prvi pregled varnosti izdelkov⁴¹, da bi preverila in uveljavila skladnost uvrstitve izdelkov v ponudbo v kategorijah izdelkov, ki so najpogostejše naročeni prek spleta. Organi se bodo z uporabo orodja eSurveillance, ki ga zagotavlja Komisija, osredotočili na popolnost varnostnih informacij v ponudbi izdelka, vključno s podatki o odgovorni osebi EU, in na odkrivanje izdelkov, ki so že bili priglašeni prek sistema EU Safety Gate.

Komisija si prizadeva tudi za okrepitev **evropske mreže carinskih laboratorijev (CLEN)**⁴², ki je bistvena za podporo delu organov za nadzor trga ter zdravstvenih in carinskih organov. Poleg tega vzpostavlja **preizkuševalne zmogljivosti EU** na podlagi uredbe o nadzoru trga, da bi okrepila zmogljivosti preizkušanja izdelkov za organe za nadzor trga v državah članicah⁴³.

Komisija med novimi ukrepi proti ponarejenim in drugim nezakonitim blagom podpira priprave na novo Evropsko večdisciplinarno platformo proti grožnjam kriminala (EMPACT) za obdobje 2026–2029. To bi moralo spodbuditi usklajevanje med izvršilnimi organi, tudi policijo, carinskimi organi in tožilci, za boj proti škodljivim, neskladnim in nezakonitim proizvodom, povezanim s kriminalnimi dejavnostmi. Poleg tega **Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)** še naprej preiskuje goljufivi uvoz ponarejenega blaga, ki škoduje zdravju in varnosti potrošnikov, prek elektronskega trgovanja.

Komisija podpira tudi evropske inovacije (konzorciji evropskih inovatorjev, industrije in organov) za razvoj inovativnih evropskih tehnologij za varnost e-trgovanja⁴⁴.

Komisija:

- Predlaga prednostno kontrolno območje za prek e-trgovanja uvožene izdelke, poslane neposredno potrošnikom, v sodelovanju z organi za nadzor trga in srednjeročni cilj, ki naj bi prispeval k usklajeni uporabi širšega sklopa pravil, vključno z ureditvijo digitalnega področja. Komisija poziva države članice k sodelovanju in bo objavila javno poročilo o pridobljenih izkušnjah in ugotovitvah.
- Podpira novo usklajeno dejavnost na področju varnosti izdelkov in druge skupne ukrepe za nadzor trga, osredotočene na varnost izdelkov pri e-trgovanju, ter države članice poziva k dejavnemu sodelovanju.
- Obravnava boj proti trgovini z nedovoljenim blagom in blagom, ki krši zakonodajo, povezano s krožnim gospodarstvom, vključno z e-trgovanjem, v skladu s prednostnimi nalogami naslednjega cikla EMPACT.

2.3. Dosledno izvrševanje zakonodaje EU o varstvu potrošnikov na spletu

EU ima celovit sklop pravil, ki so edinstvena na svetu ter ščitijo potrošnike na spletu in določajo zelo jasne odgovornosti za spletne tržnice. Izvrševanje pravnega reda na področju varstva potrošnikov ter novega akta o digitalnih storitvah in akta o digitalnih trgih je pomembna prednostna naloga Komisije. Ključni so usklajeni ukrepi in tesno sodelovanje –

⁴¹ Sočasni usklajeni kontrolni ukrepi.

⁴² Racionalizacija, usklajevanje in optimizacija uporabe človeških in tehničnih virov med carinskimi laboratoriji EU, ki se večinoma ukvarjajo s prepovedanimi drogami in narkotiki, pa tudi hrano in pijačo, tekstilnimi ali drugimi izdelki, plastiko in drugimi kemikalijami.

⁴³ Preizkuševalne zmogljivosti EU so bile v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2019/1020 določene v več sektorjih izdelkov, vključno z igračami, radijsko opremo in okoljsko primerno zasnovo/označevanjem z energijskimi nalepkami.

⁴⁴ To vključuje s strani EU financirane raziskovalne projekte PARSEC (varnost paketov in pisem za tokove poštnih storitev in storitev hitre pošte), iFLOWS (napredne tehnologije za skeniranje in odkrivanje nedovoljenega materiala za tokove poštnih storitev in storitev hitre pošte) in ODYSSEUS.

tako med organi kot tudi med vsemi deležniki, kot je razvidno iz nedavnih preiskav⁴⁵, – ter okviri, kot je nabor orodij EU za boj proti ponarejanju⁴⁶.

2.3.1. *Odgovornosti spletnih tržnic: akt o digitalnih storitvah*

Akt o digitalnih storitvah določa pravila na ravni EU za spletne posrednike, tudi za spletne tržnice, ki trgovce povezujejo s potrošniki. Namen pravil je zagotoviti, da lahko trgovci na spletnih tržnicah proizvajajo le izdelke, ki so skladni z ustreznimi zahtevami glede varnosti izdelkov in drugimi zahtevami.

Dolžnost spletnih tržnic je, da preprečujejo, da je prek njihovih storitev na voljo nedovoljeno blago. To vključuje na primer obveznost vzpostavitve uporabniku prijaznih mehanizmov prijave in ukrepanja ter pritožbenih mehanizmov, dolžnost sodelovanja z zaupanja vrednimi prijavitelji, prepoved temnih vzorcev, pravila o oglaševanju in podrobne obveznosti glede preglednosti, vključno s tem, kako se izdelki priporočajo potrošnikom.

Spletne tržnice imajo tudi obveznost „**poznavanja svoje poslovne stranke**“, ki bi morala prodajalce, ki ne izpolnjujejo zahtev, odvrgniti od ponujanja izdelkov v EU prek spletnih tržnic in zagotoviti praktično podporo pri sledenju trgovcem, ki ne izpolnjujejo pravil EU. V praksi morajo spletne tržnice zbrati informacije o trgovcih, preden začnejo ponujati izdelke na platformi. To vključuje na primer identiteto in kontaktne podatke trgovca, informacije o njegovem plačilnem računu, podatke o njegovi poslovni registraciji in samopotrditve, ki trgovca zavezuje, da ponuja samo izdelke, ki so skladni s pravili EU. Tržnice bi si morale do 17. februarja 2025 po najboljših močeh prizadevati za zbiranje in oceno informacij trgovcev, ki so že prisotni na njihovi platformi eno leto prej, tj. 17. februarja 2024. Tržnice morajo stalno zahtevati informacije in izvajati podobna preverjanja za vsakega trgovca, ki se pridruži platformi, preden lahko v EU ponuja izdelke.

Komisija je v svoji nadzorni vlogi še posebej pozorna na uporabo te obveznosti kot ključnega instrumenta za odvrčanje nepoštenih prodajalcev od usmerjenosti na potrošnike v EU. Informacije, pridobljene od trgovca, so bistvene za potrošnike, pa tudi za popravne ukrepe platforme, npr. za začasno prekinitev trgovanja pri trgovcih, ki večkrat ponujajo nedovoljeno blago. Poleg tega so lahko pristojnim organom tudi v pomoč, npr. pri nadzoru pravil o varnosti izdelkov. Akt o digitalnih storitvah omogoča izvršljivost odločb, ki jih izdajo pristojni sodni ali upravni organi za odstranitev nezakonitih vsebin, vključno z nezakonitimi izdelki, ki jih ponujajo prodajalci.

Spletne tržnice morajo poleg tega zagotoviti „vgrajeno skladnost“, tj. njihov vmesnik mora trgovcem omogočati, da zagotovijo vse zahtevane predpogodbene informacije ter druge informacije o skladnosti in varnosti izdelkov v skladu z veljavnim pravom Unije. Potrošnike morajo tudi obvestiti, če so prek njihove storitve kupili nezakonit izdelek.

Komisija je petindvajset spletnih platform, vključno z več spletnimi tržnicami⁴⁷, imenovala za zelo velike spletne platforme in iskalnike⁴⁸, potem ko so v povprečju dosegle več kot 45 milijonov uporabnikov v EU na mesec. Uvesti morajo zanesljive ukrepe za oceno in zmanjšanje tveganj, ki jih predstavljajo zasnova, delovanje in uporaba njihovih storitev. To vključuje potrebo po oceni in zmanjšanju tveganj, povezanih z razširjanjem neskladnih

⁴⁵ Glej usklajeno preiskavo proti družbi Temu s strani Evropske komisije na podlagi akta o digitalnih storitvah in mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov na podlagi pravil o varstvu potrošnikov, glej str. 16 spodaj.

⁴⁶ Priporočilo Komisije (EU) 2024/915 z dne 19. marca 2024 o ukrepih za boj proti ponarejanju in okrepitev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine.

⁴⁷ Amazon, AliExpress, Apple AppStore, Booking, Google Shopping, Google Play, SHEIN, Temu in Zalando.

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/policies/list-designated-vlops-and-vloses>.

izdelkov, tveganj za visoko raven varstva potrošnikov v EU ali tveganj, povezanih z javnim zdravjem in fizičnim dobrim počutjem posameznikov.

Komisija meni, da imajo izvršilni ukrepi v zvezi s takimi tveganji na imenovanih spletnih tržnicah prednostno vlogo, ter si prizadeva za okrepljeno sodelovanje in usklajevanje s pristojnimi nacionalnimi organi.

Komisija je sprožila preiskovalne ukrepe na podlagi akta o digitalnih storitvah v zvezi z družbama SHEIN⁴⁹ in Amazon⁵⁰ ter **formalna postopka** proti družbama AliExpress (14. marca 2024⁵¹) in Temu (31. oktobra 2024⁵²). Zadnjo preiskavo dopolnjuje tudi usklajeno ukrepanje v okviru mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov⁵³.

Komisija bo še naprej spremljala skladnost in po potrebi začela postopke, v okviru katerih se bo lahko osredotočila na najbolj učinkovite ukrepe, kot so obveznosti „poznavanja poslovnih strank“, sistematično izpolnjevanje odredb o odstranitvi ali predložitvi informacij, prejetih od pristojnih organov, s strani spletnih tržnic, podpora njihovim usklajenim ukrepom in uporaba zakonodaje, ki jo izvršujejo. Komisija je še posebej pozorna na hibridni poslovni model nekaterih tržnic, tj. primere, ko tržnice delujejo kot posrednice in so tudi same neposredni prodajalci ali izvajajo nadzor nad prodajalci⁵⁴.

Komisija bo gradila tudi na usklajenih ukrepih, kot so prednostno kontrolno območje in ukrepi, izvedeni v okviru mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov, ter se seznanila z njihovimi ugotovitvami, pomembnimi za njene preiskave na podlagi akta o digitalnih storitvah.

Prizadevala si bo tudi okrepiti svoje zmogljivosti prek **sporazumov z drugimi organi, uradi in agencijami Unije z ustreznim strokovnim znanjem**, kot je delovni dogovor z **Uradom EU za intelektualno lastnino (EUIPO)**, da bi podprla svoje izvršilne ukrepe v zvezi s platformami za e-trgovanje, ki bi lahko pomenile sistemsko tveganje poplave trga Unije s ponarejenim blagom.

Bistveno je, da se po vsej EU vzpostavi **močna mreža izvršilnih organov**, ki bo usklajevala njihova prizadevanja, izmenjevala informacije, racionalizirala ukrepe ter krepila splošni učinek izvršilnih ukrepov in regulativnega nadzora. V državah članicah so za izvrševanje akta o digitalnih storitvah pristojni koordinatorji digitalnih storitev. **Učinkovito bi morali biti vključeni tudi drugi pristojni organi**, zlasti organi s strokovnim znanjem in povezanimi kompetencami na področju varnosti in skladnosti izdelkov ter varstva potrošnikov. **Evropski odbor za digitalne storitve** je od začetka svojega dela februarja 2024 postal bistvena mreža regulatorjev, ki spodbuja sodelovanje in ima posebno delovno skupino za varstvo potrošnikov, ki zagotavlja povezavo z mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov.

⁴⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-requests-information-online-marketplaces-temu-and-shein-compliance-digital-services-act>.

⁵⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-sends-request-information-amazon-under-digital-services-act>.
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-requests-information-amazon-under-digital-services-act>.

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-opens-formal-proceedings-against-aliexpress-under-digital-services-act>.

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/news/commission-opens-formal-proceedings-against-temu-under-digital-services-act>.

⁵³ Glej spodaj in povezavo https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_24_5707.

⁵⁴ Za izdelke, ki jih spletna tržnica prodaja neposredno ali pri katerih izvaja nadzor nad prodajalcem, bi se lahko štelo, da je ponudnik odgovoren za prodajo nezakonitih izdelkov v skladu s členom 6 akta o digitalnih storitvah.

Za bolj smiselno zbiranje dokazov so nekatere države članice prevzele pobudo za vzpostavitev medsektorskega sodelovanja prek **projektne skupine za e-trgovanje na nacionalni ravni**, vključno s koordinatorji digitalnih storitev, varstvom potrošnikov, organi za nadzor trga in carinskimi organi. Komisija je pripravljena v letu 2025 podpreti ustanovitev takih projektnih skupin v vseh državah članicah s pomočjo uradnikov, imenovanih na podlagi akta o digitalnih storitvah in nameščenih v predstavništvih Komisije, ter zagotoviti, da bodo prispevale k delu **Evropskega odbora za digitalne storitve** ter nacionalnim izvršilnim ukrepom in izvršilnim ukrepom Komisije, sprejetim na podlagi akta o digitalnih storitvah.

Vzporedno s temi prizadevanji bo Komisija do novembra 2025 ocenila tudi **način interakcije akta o digitalnih storitvah z drugimi pravnimi akti, kot so pravni red o varstvu potrošnikov in pravila o varnosti izdelkov**⁵⁵. Po potrebi se temu poročilu lahko priloži predlog za poenostavitev obstoječih pravil.

2.3.2. Odgovornosti trgovcev in drugih spletnih podjetij: spodbujanje in izvrševanje pravil o varstvu potrošnikov

Trgovci, ki ponujajo svoje blago in storitve v EU, tudi tisti s sedežem v tretjih državah, morajo, ne glede na to, ali prodajajo prek spletnih tržnic ali ne, spoštovati zakonodajo EU o varstvu potrošnikov⁵⁶. Pravila veljajo tako na spletu kot tudi zunaj spleta in zagotavljajo najvišji standard varstva potrošnikov, npr. z zaščito potrošnikov v EU pred zavajajočimi praksami in prevarami, potrošnikom pa omogočajo sprejemanje informiranih odločitev in izogibanje skritim stroškom ali tveganjem.

Poleg tega lahko spletne tržnice vplivajo na odločitve potrošnikov prek svojih vmesnikov, vključno z določanjem razvrstitve rezultatov iskanja, dajanjem priporočil, pa tudi z uporabo temnih vzorcev, zasvajajoče zasnove ter agresivnega ali neželenega personaliziranega oglaševanja. **Akt o digitalnih storitvah** prepoveduje temne vzorce na spletnih tržnicah in ureja druge prakse, pri čemer nalaga obveznosti npr. glede zasnove njihovih vmesnikov in priporočilnih sistemov kot tudi razkritje praks potrošnikom ter prepoveduje nekatere vrste personaliziranih oglasov.

Za spletne tržnice veljajo tudi splošne določbe potrošniškega prava EU, ki se uporabljajo za vse trgovce in prepovedujejo nepošteno poslovne prakse, ki posegajo v izbiro potrošnikov. Pri preverjanju primernosti digitalne pravičnosti⁵⁷ je bilo ugotovljeno, da pristop zakonodaje o varstvu potrošnikov, ki v veliki meri temelji na načelih, ne zagotavlja zadostne pravne varnosti v zvezi z njeno uporabo v digitalnem okolju, razen akta o digitalnih storitvah. Komisija namerava predlagati **akt o digitalni pravičnosti**, da bi na ciljno usmerjen način okrepila varstvo potrošnikov, zagotovila konkretnjša načela v obstoječih pravilih o varstvu potrošnikov in zapolnila ugotovljene vrzeli.

Nacionalni organi za varstvo potrošnikov ali nacionalna sodišča so odgovorni za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Lahko na primer zahtevajo, da se spletne

⁵⁵ Kot določa člen 91 akta o digitalnih storitvah.

⁵⁶ Npr. Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu, Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah, Direktiva 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov, Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES.

⁵⁷ [Delovni dokument služb Komisije Preverjanje primernosti potrošniškega prava EU z vidika digitalne pravičnosti | Evropska komisija.](#)

strani ali računi na družbenih medijih, ki vsebujejo prevare, popravijo, onemogočijo ali odstranijo, in lahko odredijo zaprtje računov nekooperativnih trgovcev.

Komisija sodeluje z **mrežo** organov, pristojnih za izvrševanje zakonodaje EU o varstvu potrošnikov, **za sodelovanje na tem področju**. Komisija lahko mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov opozori, kadar obstaja utemeljen sum, da je prišlo do kršitve prava EU. Komisija usklajuje take ukrepe, kadar zadevajo velik delež potrošnikov v EU. Mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov je izvedla več ukrepov⁵⁸ in lahko sproži nove ukrepe proti trgovcem, ki se ukvarjajo z e-trgovanjem, v skladu z uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov. V zvezi s tem poteka postopek proti družbi Temu.

Mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov in Komisija sta 3. februarja 2025 **družbo SHEIN obvestili tudi o začetku usklajenega ukrepanja** za preiskavo skladnosti spletne tržnice in e-trgovca na drobno z nekaterimi obveznostmi v skladu s potrošniško zakonodajo EU⁵⁹. Trenutno skupno preiskavo mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov usklajuje Komisija.

Usklajena prizadevanja: zadevi v zvezi z aktom o digitalnih storitvah in sodelovanjem na področju varstva potrošnikov proti družbi Temu

Nedavne preiskave glede družbe Temu kažejo, kako se lahko akt o digitalnih storitvah in sodelovanje na področju varstva potrošnikov ter regulativni instrumenti medsebojno krepijo in kako lahko organi izkoristijo svoja pooblastila za učinkovite ukrepe.

Komisija je 31. oktobra 2024 začela preiskavo družbe Temu⁶⁰ zaradi domnevnih kršitev akta o digitalnih storitvah, vključno z opredelitvijo tveganja in neobstojem blažilnih ukrepov za omejitev ponovnega pojavljanja nepoštenih trgovcev, ki so morali v preteklosti začasno prekiniti svoje trgovanje, ali ponovnega pojavljanja neskladnega blaga; tveganji, povezani z zasvajajočo zasnovo storitve, vključno s programi nagrajevanja, podobnimi igram, in sistemi, ki jih ima družba za zmanjšanje tveganj, ki izhajajo iz take zasvajajoče zasnove in prodaje pod pritiskom, tudi prek temnih vzorcev, kar bi lahko imelo negativne posledice za fizično in duševno dobro počutje osebe; priporočilnimi sistemi, vključno z zagotavljanjem vsaj ene lahko dostopne možnosti, ki ne temelji na oblikovanju profilov; in obveznostjo, da se raziskovalcem omogoči dostop do podatkov.

Preiskava Komisije še poteka, podpirajo pa jo carinski organi, organi za nadzor trga in organi za varstvo potrošnikov, in sicer prek Evropskega odbora za digitalne storitve. Temelji tudi na odgovorih družbe Temu na zahteve Komisije po informacijah ter dokazih iz prikritega nakupovanja in pritožb potrošnikov, ki so jih predložile tretje osebe⁶¹. Če bo Komisija ugotovila, da platforma krši akt o digitalnih storitvah, se lahko ponudniku poleg drugih sankcij naložijo globe, ki lahko znašajo do 6 % njegovega svetovnega prometa.

Mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov je 8. novembra 2024 po skupni preiskavi, ki jo je izvedla sama, usklajevala pa jo je Komisija, obvestila⁶² družbo Temu o številnih praksah, ki jih je štela za kršitev zakonodaje EU o varstvu potrošnikov. Te

⁵⁸ Npr. usklajeni ukrepi za sodelovanje na področju varstva potrošnikov proti družbama AliExpress ali Wish: https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/market-places-and-digital-services_sl#aliexpress-and-wish.

⁵⁹ Direktivo o nepoštenih poslovnih praksah, direktivo o pravicah potrošnikov, direktivo o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah, direktivo o označevanju cen in direktivo o elektronskem poslovanju. Začetek takega usklajenega ukrepanja ne posega v sklepe, ki so bili sprejeti naknadno.

⁶⁰ Glej str. 14 zgoraj.

⁶¹ [Ukrotiti Temu | BEUC](#).

⁶² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_24_5707.

vključujejo prakse, povezane z lažnimi popusti, temnimi vzorci za pritisk na potrošnike, prisilno igrifikacijo, manjkajočimi in zavajajočimi informacijami, lažnimi ocenami in skritimi kontaktnimi podatki. Mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov je družbi Temu naročila, naj predlaga zaveze o tem, kako bo obravnavala ta vprašanja.

Poleg tega je mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov od družbe Temu zahtevala informacije, da bi ocenila skladnost družbe z drugimi obveznostmi na podlagi potrošniškega prava EU, kot so obveznost jasnega obveščanja potrošnikov, ali je prodajalec izdelka trgovec ali ne, da se zagotovi, da razvrščanje, ocene in mnenja o izdelkih potrošnikom niso predstavljeni na zavajajoč način, da so znižanja cen objavljena in izračunana pravilno ter da so vse okoljske trditve točne in utemeljene.

Trenutno se ocenjujejo odgovori družbe na ugotovitve in vprašanja mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov.

Komisija je še naprej zavezana podpiranju in usklajevanju izvršilnih prizadevanj mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov z uporabo vseh razpoložljivih orodij. Na primer: zmogljivosti umetne inteligence v njenem naboru orodij za zbiranje dokazov **eLab** se bodo uporabljale za izvajanje sočasnih avtomatiziranih pregledov na glavnih spletnih tržnicah. Komisija namerava rezultate takih pregledov deliti z mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov, ki se lahko odloči za nadaljnje ukrepanje z izvršilnimi ukrepi v skladu z uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov.

Komisija v skladu z ugotovitvami iz svojega nedavnega poročila⁶³ o uporabi **uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov** razmišlja o pregledu uredbe⁶⁴, da bi dodatno okrepila izvrševanje potrošniškega prava EU, zlasti v zvezi z razširjenimi nezakonitimi praksami, ne glede na to, ali imajo storilci sedež v Uniji ali zunaj nje, da bi zagotovila enake konkurenčne pogoje.

2.3.3. Reševanje sporov pri e-trgovanju

Kljub vsem prizadevanjem bo v EU neizogibno prišlo do tega, da bodo potrošniki kupili neskladne izdelke, zato je pomembno, da imajo dostop do smiselnih pravnih sredstev. Novi okvir odgovornosti za proizvode z napako, sprejet oktobra 2024, se bo uporabljal od konca leta 2026⁶⁵ in bo zagotavljal, da vedno obstaja oseba, odgovorna za proizvode, kadar proizvajalec nima sedeža v EU. Akt o digitalnih storitvah potrošnikom in njihovim zastopnikom zagotavlja tudi orodja za označevanje nezakonitega blaga na spletnih tržnicah in uveljavljanje pravnih sredstev.

Poleg tega je **Komisija predlagala pregled direktive o alternativnem reševanju sporov**⁶⁶, da bi zagotovila, da je zakonodaja o alternativnem reševanju sporov primerna za digitalno dobo, tudi kadar spori vključujejo trgovce iz tretjih držav. **Komisija poziva zakonodajalca, naj hitro sprejmeta revidirano direktivo o alternativnem reševanju sporov**, in poziva k uporabi priloženega **priporočila** o spodbujanju visokokakovostnih meril za postopke reševanja sporov, ki jih ponujajo spletne tržnice in trgovinska združenja Unije⁶⁷.

⁶³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024DC0311&qid=1740649291793>.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13535-Varstvo-potrosnikov-okrepljeno-sodelovanje-pri-izvrsevanju_sl.

⁶⁵ Direktiva (EU) 2024/2853 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o odgovornosti za proizvode z napako in razveljavitvi Direktive Sveta 85/374/EGS.

⁶⁶ Predlog direktive o spremembi Direktive 2013/11/EU o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter direktiv (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 in (EU) 2020/1828.

⁶⁷ Priporočilo Komisije (EU) 2023/2211 z dne 17. oktobra 2023 o zahtevah glede kakovosti za postopke reševanja sporov, ki jih ponujajo spletne tržnice in trgovinska združenja Unije.

2.3.4. *Odpiranje poslovnih priložnosti za alternativne gospodarske subjekte, da bi lahko prek spleta dosegli potrošnike v EU: akt o digitalnih trgih*

Evropska mala in srednja podjetja so postala močno odvisna od spletnih platform, vključno s spletnimi tržnicami. Akt o digitalnih trgih omogoča alternativnim podjetjem, tudi malim spletnim tržnicam, da postanejo naslednja priljubljena platforma. Da bi se to lahko uresničilo, morajo podjetja imeti na primer možnost, da prehajajo z ene platforme na drugo, ne da bi pri tem izgubila svoje podatke. Akt o digitalnih trgih od vratarjev⁶⁸ zahteva, da končnim uporabnikom in pooblaščenim tretjim osebam zagotovijo neprekinjeno prenosljivost podatkov v realnem času ter dostop do podatkov za poslovne uporabnike in pooblaščene tretje osebe.

Komisija bo dala prednost učinkovitemu izvrševanju in nadzoru v okviru svojih pooblastil na podlagi akta o digitalnih trgih v zvezi z vratarji, vključno s praksami, ki vplivajo na evropski sektor e-trgovanja, da se zagotovi, da ti vratarji spoštujejo svoje obveznosti glede uvedbe ukrepov za skladnost z aktom o digitalnih trgih. Komisija bo uporabila vsa orodja v okviru akta o digitalnih trgih, po potrebi vključno z zaposlitvijo strokovnjakov in revizorjev za dostop do algoritmov vratarjev in nadzor nad njihovo skladnostjo.

Komisija:

- Bo še naprej dajala prednost izvršilnim ukrepom na podlagi akta o digitalnih storitvah glede skladnosti glavnih spletnih tržnic. Komisija bo okrepila svoje nadzorne ukrepe na podlagi akta o digitalnih storitvah, okrepila svoje zmogljivosti in partnerstva z agencijami EU (kot je EUIPO) ter sodelovala pri usklajenih ukrepih s pristojnimi organi.
- Poziva države članice, naj imenujejo pristojne organe in ustanovijo projektne skupine za e-trgovanje, ki bodo podpirale izvrševanje akta o digitalnih storitvah in usklajene ukrepe v okviru drugih pravnih ureditev. Komisija bo države članice podpirala prek novih uradnikov, imenovanih na podlagi akta o digitalnih storitvah, v svojih predstavništvih in prek usklajevanja znotraj Evropskega odbora za digitalne storitve.
- Bo ocenila, kako akt o digitalnih storitvah vpliva na druge pravne akte.
- Bo še naprej podpirala usklajevalno mrežo za varstvo potrošnikov, tudi s svojim naborom orodij eLab za zbiranje dokazov.
- Bo nadaljevala delo v zvezi z morebitnim pregledom uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov.
- Poziva zakonodajalca, naj hitro sprejmeta revidirano direktivo o alternativnem reševanju sporov.
- Bo dala prednost izvrševanju akta o digitalnih trgih glede tega, kako digitalni vratarji vplivajo na sektor e-trgovanja.

2.4. Boljše nadzorne zmogljivosti z digitalnimi orodji

Digitalne rešitve so lahko ključni dejavniki, ki omogočajo nadzor nad e-trgovanjem ter podpirajo organe in zakonite akterje na trgu, kar zagotavlja skladnost s pravom EU.

Komisija bo najprej dala prednost učinkovitemu izvajanju digitalnega potnega lista izdelka, kot je določeno v uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, uredbi o baterijah in drugi ustrezni sektorski zakonodaji. Sčasoma bo za večino fizičnega blaga, danega na trg EU ali v uporabo, potreben digitalni potni list. V uredbi o okoljsko primerni

⁶⁸ Vključno z npr. Google Shopping, Amazon Marketplace in Meta Marketplace. Celoten seznam imenovanih vratarjev je na voljo na povezavi o [vratarjih, imenovanih na podlagi akta o digitalnih trgih](#).

zasnovi za trajnostne izdelke je predvideno sprejetje sektorskih delegiranih aktov, s katerimi se bodo postopno določile zahteve za okoljsko primerno zasnovo in uvedel digitalni potni list za posebne skupine izdelkov. Prvi delovni načrt, v katerem bodo določeni prednostni izdelki v prihodnjih letih, bo sprejet aprila 2025. To bo zagotovilo doslej največjo preglednost in sledljivost v vseh vrednostnih verigah izdelkov ter ustrezne informacije, kot so tehnična zmogljivost, poreklo, materiali, vpliv na okolje ter priporočila glede popravil, recikliranja in odstranjevanja, in sicer prek sistema, ki sodelujočim podjetjem nalaga minimalno upravno breme.

Komisija si bo prizadevala tudi predlagati **ponovno uporabo sistema digitalnega potnega lista izdelka na drugih področjih politike in ga uporabiti kot vstopno točko za nadaljnje informacije in dokumente v zvezi s posameznimi izdelki, kot so certifikati o skladnosti.**

Digitalni potni list izdelka bo skupaj z okoljem enotnega okenca EU za carino in pozneje vozliščem EU za carinske podatke **poenostavil tudi delo carinskih organov, organov za nadzor trga in gospodarskih subjektov** ob vstopu izdelka na trg EU. Z ustreznimi informacijami o ugotavljanju skladnosti in sledljivosti, združenimi v enotni identifikator, lahko carinski organi učinkoviteje preverijo, ali so bile v digitalnem potnem listu izdelka navedene vse potrebne informacije. Carinski organi bodo informacije, ki so na voljo prek digitalnega potnega lista, uporabili tudi za namene obvladovanja tveganja in ciljno usmerjanje svojih kontrol. To ne bo le zmanjšalo stroškov za nacionalne izvršilne organe, temveč bo tudi znatno izboljšalo varnost izdelkov na enotnem trgu in poenostavilo poslovanje podjetij, ki izpolnjujejo zahteve.

Poleg tega pristojne organe in včasih spletne tržnice pri odkrivanju nezakonitih izdelkov podpirajo številna orodja IT in podatkovne zbirke. Komisija pripravlja projekt za **racionalizacijo obstoječih podatkovnih zbirk**, tudi najprej sistema EU Safety Gate in carinskega sistema za obvladovanje tveganja, **ter njihovo preoblikovanje v enoten in interoperabilen sistem**, ki bo okrepil sinergije med informacijami, ki jih zbirajo različni organi, in zagotovil interoperabilnost z digitalnim potnim listom izdelka. To bi moralo ustreznim organom olajšati hitrejšo odkrivanje neskladnih izdelkov in sledenje. Spletnim tržnicam bi moralo omogočiti, da se učinkoviteje odzovejo na grožnje in uvedejo naključne preglede izdelkov.

Nazadnje Komisija daje organom za nadzor trga na voljo nove **spletne pajke, ki temeljijo na umetni inteligenci**. Sistem e-Surveillance WebCrawler je že na voljo in se uporablja za označevanje ponovno pojavljajočih se nevarnih izdelkov, ki so že navedeni v sistemu Safety Gate, ter ustvarja samodejne zahteve za odstranitev. Komisija je razvila spletne pajke za prepoznavanje izdelkov, ki niso skladni z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami. Komisija namerava poleg tega letos dati na voljo še enega spletnega pajka za avtomatizirano iskanje potencialno neskladnih izdelkov na spletnih tržnicah⁶⁹.

Komisija:

- Bo prednostno obravnavala izvajanje digitalnega potnega lista izdelka v različnih kategorijah izdelkov. Prvi akcijski načrt bo sprejet do aprila 2025.
- Namerava racionalizirati obstoječe podatkovne zbirke in jih preoblikovati v interoperabilen sistem, pri čemer se bo najprej osredotočila na sistem Safety Gate in carinski sistem za obvladovanje tveganja (CRMS2), in sicer v začetku leta 2025.

⁶⁹ Pregledoval naj bi ponudbe izdelkov in ocene potrošnikov z uporabo ključnih besed, ki kažejo na morebitno neskladnost in jih izberejo inšpektorji za nadzor trga, ter pripravljaj sezname potencialno neskladnih izdelkov.

- Bo organom za nadzor trga še naprej zagotavljala sistem e-Surveillance WebCrawler za ponovno pojavljajoče se nevarne izdelke in bo dala na voljo še enega spletnega pajka za odkrivanje novih izdelkov.

2.5. Krepitev vloge potrošnikov, zagotavljanje boljših informacij trgovcem in spodbujanje prostovoljnih ukrepov

Ozaveščanje, izobraževanje in obveščanje so močna orodja za opolnomočenje potrošnikov, da lahko sprejemajo odločitve v skladu s svojimi interesi in vrednotami, ter učinkovita sredstva za odvrčanje trgovcev od prodaje nevarnih, ponarejenih ali drugače neskladnih izdelkov.

Komisija podpira vrsto ukrepov za obveščanje potrošnikov na spletu. Zahteve za okoljsko primerno zasnovo tekstilnih izdelkov in drugih izdelkov na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bodo na primer boljše obveščale potrošnike o vidikih trajnostnosti, kot so okoljski vplivi, raba energije, popravljivost ali trajnost. Komisija bo tudi podpirala **usposabljanje potrošniških strokovnjakov v državah članicah** v okviru prihodnje faze **programa ConsumerPRO za usposabljanje izvajalcev usposabljanj**, kar bo potrošniškim organizacijam omogočilo, da lahko na terenu zagotavljajo več osebnih nasvetov glede trajnostnih nakupovalnih navad.

Poleg tega je cilj predlagane uredbe⁷⁰ Komisije o sistemu CountEmissions EU izboljšati preglednost glede izvajanja dostave z določitvijo skupnih pravil za obračunavanje emisij toplogrednih plinov, ki jih povzročajo prevozne storitve.

Mreža evropskih potrošniških centrov (mreža EPC), ki jo je soustanovila Komisija, že 20 let izobražuje potrošnike EU o njihovih pravicah na enotnem trgu in jim pomaga pri reševanju čezmejnih sporov⁷¹. Mreža bo okrepila svoje kampanje ozaveščanja o pravicah potrošnikov, morebitnih tveganjih in mehanizmi pravnega varstva pri spletnih nakupih s **poudarkom na trgovcih iz tretjih držav**. Sodelovala bi lahko tudi s spletnimi tržnicami.

EU ima tudi številne druge okvire za ozaveščanje, medsebojno pomoč in prostovoljne ukrepe, ki jih izvajajo spletne tržnice in druge spletne platforme ter predstavniki civilne družbe in sektorja. To na primer vključuje zavezo o varnosti proizvodov⁷² z 11 sodelujočimi platformami, memorandum o soglasju proti ponarejenim izdelkom, ki združuje spletne tržnice in blagovne znamke, ter internetni forum EU, ki se je sprva osredotočal na teroristične spletne vsebine, zdaj pa vključuje tudi ukrepe in sveženj znanja o boju proti prodaji drog na spletu ter zagotavlja obveščevalne podatke o ključnih besedah in taktikah, ki jih uporabljajo spletni preprodajalci drog.

Komisija:

- Bo prek mreže evropskih potrošniških centrov (mreže EPC) podpirala nadaljnje kampanje ozaveščanja s poudarkom na trgovcih iz tretjih držav.- Bo prek programa ConsumerPRO podpirala usposabljanje potrošniških strokovnjakov v državah članicah za zagotavljanje bolj osebnih nasvetov potrošnikom.- Poziva zakonodajalca, naj sprejmeta predlagano uredbo o sistemu CountEmissions EU.- Bo še naprej podpirala in spodbujala prostovoljno sodelovanje spletnih tržnic in drugih deležnikov prek forumov, kot so zaveza o varnosti proizvodov⁺, memorandum o soglasju

⁷⁰ [Izračunajte svoje emisije pri prevozi – sistem CountEmissions EU.](#)

⁷¹ https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net_sl.

⁷² [Zaveza o varnosti proizvodov – Evropska komisija.](#)

proti ponarejenim izdelkom in internetni forum EU.

2.6. Dvostransko sodelovanje in trgovinski vidiki

Pomisleki, ki jih je Komisija izpostavila v tem sporočilu in izvirajo iz uvoženih pošilk majhne vrednosti, se pojavljajo po vsem svetu. Druge jurisdikcije proučujejo ali že izvajajo ukrepe, kot so zmanjšanje ali odprava oprostitev *de minimis* za carinske tarife, uvedba DDV za pošiljke *de minimis* ali krepitev lastnega regulativnega okvira za platforme za e-trgovanje.

Izredno pomemben ukrep je tudi boljše izobraževanje prodajalcev v tretjih državah. Glede na veliko število izdelkov, uvoženih iz Kitajske, bo Komisija na primer nadaljevala dejavnosti ozaveščanja in usposabljanja o pravilih EU o varnosti proizvodov, ki so namenjene kitajskim podjetjem, in sicer v okviru projekta SPEAC (varni neživilski potrošniški izdelki v EU in na Kitajskem), ki je od leta 2021 imel več kot 800 000 udeležencev.

Splošneje gledano sta Generalni direktorat Evropske komisije za pravosodje in potrošnike ter Splošna carinska uprava Ljudske republike Kitajske podpisala **upravni dogovor o sodelovanju na področju varnosti izdelkov** in spremljajoči akcijski načrt za varnost neživilskih potrošniških izdelkov, ki se prodajajo prek spleta.

Obenem je Komisija vedno pripravljena sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev spoštovanja standardov EU ter zaščito evropskih potrošnikov in podjetij.

Če bo industrija EU predložila zadostne dokaze o dampinških ali subvencioniranih uvozi, ki povzročajo škodo, bo Komisija proučila razpoložljive možnosti, tudi v okviru instrumentov trgovinske zaščite. Poleg tega bo Komisija ob upoštevanju ustreznih pravil ocenila vse dokaze o obstoju nezakonitih ureditev subvencioniranja, zlasti izvoznih subvencij za blago in subvencij za zadevne storitve, ki se ponujajo v EU. V zvezi s tem bo proučila vse možnosti pravnega varstva na podlagi mednarodnih pravil in prava EU.

Komisija:

- Bo nadaljevala dvostransko sodelovanje z državami porekla uvoženega blaga prek dejavnosti ozaveščanja in usposabljanja o pravilih EU o varnosti izdelkov za prodajalce, ki so tretje osebe, ter prek dvostranskega sodelovanja z organi tretjih držav.
- Bo ocenila vse dokaze v zvezi z obstojem ureditev dampinga ali nezakonitega subvencioniranja v tretjih državah.

3. ZAKLJUČEK

Predsednica Komisije Ursula von der Leyen je julija 2024 napovedala, da je prednostna naloga Komisije „reševanje izzivov s platformami za e-trgovanje, da bi potrošnikom in podjetjem zagotovili enake konkurenčne pogoje na podlagi učinkovitih carinskih, davčnih in varnostnih kontrol ter standardov trajnostnosti“⁷³. Komisija s tem sporočilom uvaja celovit nabor orodij EU, vključno z vrsto usklajenih ukrepov za doseg tega cilja. Njihovo nujnost potrjujejo porast neskladnih izdelkov, uvoženih v EU, škoda, ki jo povzročajo potrošnikom in podjetjem, njihov vpliv na okolje in obremenitev organov v državah članicah.

Komisija poudarja potrebo po skupnem in nujnem ukrepanju ob dejavni podpori sozakonodajalcev, držav članic in nacionalnih organov, pa tudi odgovornih akterjev v sektorju, potrošniških združenj in mednarodnih partnerjev.

⁷³ [Politične usmeritve 2024–2029 | Evropska komisija.](#)

Komisija bo v enem letu ocenila učinek ukrepov, napovedanih v tem sporočilu. Komisija bo ob upoštevanju rezultatov ter v posvetovanju z ustreznimi organi držav članic in deležniki proučila, ali so obstoječi okviri in izvršilne dejavnosti, ki se uporabljajo za blago, uvoženo prek e-trgovanja in dostavljeno neposredno potrošnikom, ustrezni ali pa so potrebni nadaljnji ukrepi in predlogi za skladno izvajanje in dosledno izvrševanje pravil EU.